

ที่ สธ ๐๒๑๘.๐๔/ว ๒๕๖๒

ถึง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป ทุกแห่ง

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขขอส่งจุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับที่ ๖ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ มาให้ เพื่อเผยแพร่ให้ข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดนี้ได้ทราบโดยทั่วกัน และผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ของกลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม สำนักบริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ <http://discipline.ops.moph.go.th/>

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๑๓๑๔

โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๘๕๘๕

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับที่ ๖ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับนี้ขอนำเสนอความรู้เกี่ยวกับเรื่อง “การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ” พร้อมกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ของ กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม และดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ <http://discipline.ops.moph.go.th/>

ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ หมายถึงอะไร

คำว่า “**ล่วงละเมิดทางเพศ**” หมายถึง กระทำผิดในทางเพศ เช่น การกระทำอนาจาร การข่มขืนกระทำชำเรา ไม่ว่าจะข้าราชการชายหรือหญิงก็สามารถกระทำผิดฐานล่วงละเมิดทางเพศได้ไม่ว่าจะเป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศก็ตาม

คำว่า “**คุกคามทางเพศ**” หมายถึง ทำให้หวาดกลัว แสดงอำนาจด้วยกิริยาหรือวาจา ให้หวาดกลัว

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๘๓(๘) บัญญัติไว้สรุปว่า “**ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.**” ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ถ้การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ก็ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕(๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ และ กฎ ก.พ.ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ.๒๕๕๓ ได้ประกาศบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ลักษณะ...

ลักษณะของการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

ลักษณะของการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ นั้น มี ๕ ประการ ดังนี้

๑. กระทำการด้วยการสัมผัสร่างกายที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ เช่น การจับ การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น

๒. กระทำการด้วยวาจาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย พุดหยอกล้อ พุดหยาบคาย เป็นต้น

๓. กระทำการด้วยอาภักิริยาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม การทำสัญญาหรือสัญญาลัทธิใดๆ เป็นต้น

๔. การแสดงหรือสื่อสารด้วยวิธีการใดๆ ที่ส่อไปในทางเพศ เช่น แสดงรูปลามกอนาจาร ส่งจดหมายข้อความ หรือการสื่อสารรูปแบบอื่น เป็นต้น

๕. การแสดงพฤติกรรมอื่นใดที่ส่อไปในทางเพศ

ซึ่งผู้ถูกกระทำไม่พึงประสงค์หรือเดือดร้อนรำคาญ

ผู้ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ

ผู้ถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ อาจเป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศ กับข้าราชการพลเรือนสามัญที่เป็นผู้กระทำซึ่งได้กระทำโดยประการหนึ่งประการใดใน ๕ ประการข้างต้น โดยอาจเป็นข้าราชการด้วยกัน เช่น ข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือข้าราชการครู เป็นต้น หรือเป็นผู้ร่วมปฏิบัติงาน เช่น พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว พนักงานกระทรวงสาธารณสุข อสม. หรือนักศึกษาฝึกงาน เป็นต้น

สถานที่ ...

สถานที่ที่กระทำ และความรูสึกของผู้ถูกระทำ

การล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศทั้ง ๕ ลักษณะของการกระทำดังกล่าว ถ้าได้กระทำต่อข้าราชการหรือผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยการกระทำนั้นเกิดขึ้นทั้งในสถานที่หรือนอกสถานที่ราชการ และผู้ที่ถูกระทำมิได้ยินยอมให้กระทำต่อตนหรือทำให้ผู้ถูกระทำเดือดร้อนรำคาญ ถือว่าเป็นการกระทำ อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓(๘) หรือในบางกรณี ก็อาจเป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๕(๔)

เทคนิคพิเศษ

นายหื่น ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้ตรวจร่างกายของนางสาวสวย ซึ่งมีอาการปวดท้องและท้องเสียก่อนที่จะมาโรงพยาบาล โดยดึงเสื้อของนางสาวสวยขึ้นไปถึงบริเวณหน้าอกจนเห็นนมทั้งเต้า นางสาวสวยพยายามใช้มือปิด แต่นายหื่นก็ดึงเสื้อชั้นในขึ้นแล้วใช้มือจับที่นม ๑ ครั้ง โดยจับแบบกำมือในลักษณะคว่ำ จากนั้นได้บอกให้หายใจเข้าลึกๆ ๓ ครั้ง และย้ายมือมากดที่หน้าอก แล้วเลื่อนมือมากดที่บริเวณท้อง ต่อมานายหื่นก็เลื่อนมือสอดเข้าไปในกางเกงจับที่บริเวณหัวหน่าว แล้วถามว่าเจ็บหรือไม่ เมื่อบอกว่าไม่เจ็บ นายหื่นก็พูดว่าไม่ได้

เป็นอะไรมาก แต่กินอาหารสกปรกเข้าไปจึงท้องเสีย และบอกว่าจะให้ น้ำเกลือและให้นอนดูอาการไปก่อน นางสาวสวยได้สอบถามนางสมศรี พยาบาลหน้าห้องตรวจโรคว่าคนใช้ปวดท้องทำไมเวลาตรวจต้องเปิดเสื้อและจับนมด้วย นางสมศรีพูดกับนางสาวสวยว่าให้ลองถามแพทย์คนอื่นดูอีกทีโดยบอกว่าอาจเป็นเทคนิคพิเศษในการตรวจของหมอก็ได้

พฤติกรรมของนายหีนดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๕(๔) แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษปลดออกจากราชการ

รักแม่หม้าย

นายเมฆ และนางแป้งร่ำ ทั้งคู่เป็นข้าราชการ
พลเรือนสามัญ และพักอยู่ที่บ้านพักของทางราชการ
ในคืนวันหนึ่งตอนเที่ยงคืน นายเมฆ มีอาการเมาสุราและ
ได้ใช้เท้าพังประตูบ้านพักของนางแป้งร่ำ ซึ่งเป็นแม่หม้าย
โดยขณะนั้นนางแป้งร่ำ พักอยู่บ้านพักชั้นล่างเพียง
คนเดียว นายเมฆ ได้ตรงเข้าไปหานางแป้งร่ำ และพูด
เป็นภาษาอีสานว่า “ขอเฮ็ดจักเถื่อได้บ่อ” ซึ่งแปลว่า
ขอมีเพศสัมพันธ์กับนางแป้งร่ำ นางแป้งร่ำ จึงร้องเรียกให้คนช่วยและโทรศัพท์เรียกยามและ
เจ้าหน้าที่คนอื่นให้มานำตัวนายเมฆ ออกไป โดยนายเมฆ ยังอยู่ในอาการมึนเมาและบอก
กับยามว่า “คิดถึงนางแป้งร่ำมากอยาก
จะคุยด้วย” นายเมฆรับสารภาพว่าตนได้กระทำ
ความผิดดังกล่าวจริง เนื่องจากตนขาดสติ
และตนแอบรักนางแป้งร่ำ ตั้งแต่สามีของ
นางแป้งร่ำเสียชีวิต

พฤติการณ์ของนายเมฆ ดังกล่าว
เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานกระทำ
อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) และมาตรา ๘๔ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนในอัตรา
ร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ เป็นเวลา ๓ เดือน

เกือบไป...

เกือบไป

นายมดดำ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ขณะที่นายมดดำ กำลังปฏิบัติงาน อยู่ในห้องทำงานคนเดียว นางสาวแดง ซึ่งเป็นลูกจ้างประจำในหน่วยงานเดียวกัน

ได้เข้าไปติดต่องานกับนายมดดำ เมื่อนายมดดำ เห็นนางสาวแดงเข้ามาจึงเข้าไปกระทำการโอบกอด ลูบคลำ ร่างกายของนางสาวแดง และนางสาวแดง ได้ยอตัวหลุดลอบออกมาจากการกอดรัดได้และ

แจ้งให้หัวหน้างานทราบ หลังจากนั้นนางสาวแดง ได้ไปแจ้งความกับพนักงานสอบสวนและมีการ เรียกตัวนายมดดำ มาสอบสวน ต่อมานายมดดำ

ได้ยินยอมจ่ายค่าเสียหายให้กับนางสาวแดง เป็นเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท และนางสาวแดง ก็ไม่ติดใจเอาความในทางอาญากับนายมดดำอีกต่อไป

พฤติการณ์ของนายมดดำ ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานกระทำ อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓ (๘) และมาตรา ๘๔ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษลดเงินเดือนในอัตรา ร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

น้ำมันหมด

นายห่าน ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้รู้จักกับนางสาวโฉมศรี ซึ่งเป็นข้าราชการ ต่างหน่วยงาน และติดต่อกันทางไลน์กลุ่มศิษย์เก่า โรงเรียนเดียวกัน ทั้งคู่ได้มีการโทรศัพท์ติดต่อกัน

เป็นระยะๆ และนัดกันไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งโดยทั้งคู่นั่งรถไปด้วยกัน ระหว่างทางนายห่านได้จอดรถริมถนนโดยอ้างว่าน้ำมันหมด และได้กระซอกตัว ของนางสาวโฉมศรี เข้าไปโอบกอดและใช้รัชอกคอกของนางสาวโฉมศรี พร้อมกับดูดปาก โดยใช้ลิ้นของตนดันเข้าไปในปากของนางสาวโฉมศรี นางสาวโฉมศรี ดิ้นรนป้องกันตัว และได้กัดลิ้นของนายห่านอย่างแรงจนมีเลือดไหลออกมา และสะบัดหลุดจากการกอดรัด

พฤติการณ์...

พฤติการณ์ของนายห่าน ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานกระทำ อันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ตามมาตรา ๘๓(๘) และมาตรา ๘๔ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือนในอัตรา ร้อยละ ๔ ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ เป็นเวลา ๑ เดือน

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๒๓/๒๕๕๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ผู้ว่าราชการจังหวัด) มีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์นายดำ (ผู้ฟ้องคดี) ในกรณีกระทำการล่วงลามนางสาวขาว

ผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงโสดอายุ ๑๙ ปี โดยการจับมือ จับไหล่ และพูดจาล่วงลามผู้เสียหายในขณะที่กำลัง ทำงานอยู่บนอาคารสำนักงาน โดยใช้มือซ้ายจับไหล่ ของนางสาวขาวและใช้มือขวายึดเก้าอี้ไว้ แล้ว เอาใบหน้าของตนเข้ามาใกล้ใบหน้าของนางสาวขาว เพื่อจะหอมแก้ม นางสาวขาวจึงดันเก้าอี้และผลัก

หลุดออกมาได้ ต่อมาเวลาประมาณ ๑๖.๓๐ น. ขณะที่นางสาวขาว กำลังจะกลับบ้าน นายดำ ได้พูดกับนางสาวขาวว่า “คืนนี้กลับไปอาบน้ำให้หอมๆนะ ใส่ชุดนอนเซ็กซี่ๆ

ไม่ต้องใส่ชุดชั้นใน คืนนี้จะไปหาในความฝัน” ต่อมา

นายดำ ได้ ฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ เพิกถอนคำสั่งลงโทษดังกล่าว โดยฟ้องสรุปว่า ตนไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา เนื่องจากตนประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ แพทย์

ได้ยึดกระดูกคอด้วยเหล็ก ร่างกายซีดขวาเป็นอัมพาตครึ่งซีก และมีอาการสั้น เกร็ง กระตุก เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ อวัยวะเพศไม่แข็งตัว และไม่สามารถเดิน ยืน ลุกนั่ง หรือนอน ได้โดยสะดวก สภาพร่างกายของตนจึงไม่อาจใช้กำลังปลุกปล้ำหรือกระทำอาจารย์แก่ผู้ใดได้

ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วมีความเห็นสรุปว่า เมื่อพิจารณาจาก การที่ผู้เสียหายเป็นหญิงสาวอายุเพียง ๑๙ ปี ยังไม่ได้สมรส ครอบครัวยังเป็นคนในพื้นที่ ซึ่งเป็นที่รู้จักของคนในชุมชน และไม่เคยมีเรื่อง บาดหมางกับผู้ฟ้องคดีมาก่อน ย่อมไม่มีเหตุ ที่จะสร้างเรื่องร้องเรียนเพื่อปรักปรำให้ผู้ฟ้องคดี เสียชื่อเสียง เพราะเรื่องที่เกิดขึ้นย่อมเสียต่อกัน คดีคดีศรัทธาความเป็นผู้หญิง ตลอดจนชื่อเสียงของ ครอบครัวยังประกอบด้วยพยานบุคคลซึ่งเป็น น้องสาวของผู้เสียหายมีอายุเพียง ๑๐ ปี และเป็นประจักษ์พยานเพียงผู้เดียวที่ได้ยินผู้ฟ้องคดี

กล่าววาทาต่อผู้เสียหาย ก็ให้การสอดคล้องกับผู้เสียหาย จึงน่าเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีกระทำ ลวนลามผู้เสียหายโดยจับมือ จับไหล่ และพูดจาลวนลามทางเพศจริง นอกจากนี้ แพทย์ ได้ให้การต่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดีมีอาการบาดเจ็บทางด้านไขสันหลัง ซึ่งอาจทำให้อวัยวะเพศไม่แข็งตัว แต่ไม่มีผลทางด้านอารมณ์ทางเพศ ซึ่งแสดงว่า ผู้ฟ้องคดียังมีอารมณ์ทางเพศเช่นบุคคลทั่วไป เมื่อผู้ฟ้องคดียังสามารถปฏิบัติงาน ซึ่งต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกายได้ การที่ผู้ฟ้องคดีจะกระทำการลวนลามผู้เสียหาย โดยการจับมือ จับไหล่ และพูดจาลวนลามทางเพศ จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในวิสัยที่จะกระทำได้ และการกระทำการลวนลามในลักษณะดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้แม้ที่เกิดเหตุจะเป็นห้องกระจก และอยู่ข้างเคียงกับหน่วยงานอื่นก็ตาม ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น การลงโทษ ผู้ฟ้องคดีจึงเหมาะสมแก่กรณีความผิดและเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้อง

ผู้รวบรวม นายเสมอ กาฬภักดี นิติกรชำนาญการพิเศษ (ด้านวินัย)
นางสาวสาวิณี ลาวรรณ นิติกร
นางสาวลดารัตน์ ทาริงค์ นิติกร

จัดทำโดย กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม